

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**
STAAREN TJÆLTE

REVISIONSRAPPORT
**GRUNDLÄGGANDE
GRANSKNING AV
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN**

Moa Strömkvist, Verksamhetsrevisor
Anneth Nyqvist, Certifierad kommunal revisor
Dnr: REV/00014/2023

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	3
1.1	BAKGRUND.....	3
1.2	SYFTE	3
1.3	AVGRÄNSNING	4
1.4	REVISIONSKRITERIER	4
1.5	ANSVARIG NÄMND/STYRELSE.....	4
1.6	METODER.....	4
2	RESULTAT AV GRANSKNINGEN	5
2.1	HAR NÄMNDEN BEDRIVIT VERKSAMHETEN PÅ ETT ÄNDAMÅLSENLIGT SÄTT?	5
2.1.1	Förändringar under året som har påverkat nämndens ansvarsområde	5
2.1.2	Styrdokument	5
2.1.3	Nämndens verksamhetsplan	5
2.1.4	Arbetet med fullmäktige- och nämnduppdragen.....	6
2.1.5	Vidtagna åtgärder vid avvikelser	8
2.1.6	Nämndens löpande uppdrag till förvaltningen	8
2.1.7	Uppföljningar inom nämndens verksamhetsområde	8
2.2	HAR NÄMNDEN EN ÄNDAMÅLSENLIG STYRNING, UPPFÖLJNING OCH RAPPORTERING AV SIN EKONOMI?	9
2.2.1	Effektiviseringar, besparingar och intäktsökningar.....	10
2.2.2	Investeringar	10
2.2.3	Hur nämnden agerat vid budgetavvikelser	10
2.3	HAR NÄMNDEN SETT TILL ATT DEN INTERNA STYRNINGEN, UPPFÖLJNINGEN OCH KONTROLLEN ÄR TILLRÄCKLIG?.....	11
2.4	SPECIFIKA FRÅGESTÄLLNINGAR	12
2.4.1	Otillåten påverkan och oegentligheter	12
2.5	FÖRDJUPADE GRANSKNINGAR UNDER ÅRET	13
2.6	HAR NÄMNDEN VIDTAGIT ÅTGÄRDER UTIFRÅN FÖREGÅENDE ÅRS GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING?.....	13

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND

Kommunens revisorer granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom styrelsen och nämndernas verksamhetsområden. Revisorererna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten följs. De ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Den grundläggande granskningen genomförs varje år avseende nämnder och styrelser och är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningens upplägg har anpassats till Skyrevs vägledning för grundläggande granskning.

En gemensam projektplan har upprättats för samtliga nämnder. För kommunstyrelsen har en separat projektplan tagits fram. Tillkommande revisionsfrågor kan tillkomma för de enskilda nämnderna och beslutas separat.

1.2 SYFTE

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge underlag för revisorererna att uttala sig om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten sköts på ett ekonomiskt tillfredställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisionsfrågor

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har nämnden bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?
 - Verksamheten har genomförts enligt reglemente och lagstiftning.
 - Nämnden har agerat för att säkerställa att uppdragen från fullmäktige och de egna nämnduppdragen genomförs.
 - Det finns processer för planering, genomförande och uppföljning.
- Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?
 - Nämnden styr verksamheten så att verksamheten bedrivs inom de ekonomiska ramarna.
 - Det finns en tillräcklig och kontinuerlig uppföljning av ekonomin.
 - Nämnden har agerat vid budgetavvikelser.
- Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?
 - Det finns ett systematiskt arbete med intern styrning och kontroll.
 - Det finns kontroller och riskhantering inom väsentliga områden.
 - Arbetet med intern kontroll är en integrerad del av organisation, system och löpande arbete.
- Finns det en organisation och riktlinjer för att hantera otillåten påverkan och oegentligheter samt hur dessa ska hanteras vid misstanke?

- Hur omhändertas incidenter som uppstår i verksamheten? Vet medarbetare var och till vem de ska vända sig vid misstanke
- Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?

1.3 AVGRÄNSNING

Granskningen är avgränsad till verksamhetsåret 2023. Nämndens räkenskaper omfattas inte av denna granskning då de granskas i samband med kommunens bokslut.

1.4 REVISIONSKRITERIER

Uppfylls kraven i:

- Kommunallagen (2017:725)
- Reglemente för nämnden
- Mål och budget 2023
- Riktlinje mål och budget i Östersunds kommun
- Riktlinje planeringsförutsättningar för mål och budgetarbete
- Fullmäktigebeslut

1.5 ANSVARIG NÄMND/STYRELSE

Granskningen avser kultur- och fritidsnämnden.

1.6 METODER

Granskningen genomförs i enlighet med *God revisionssed i kommunal verksamhet 2022, Skyrevs vägledning för grundläggande granskning* och i dialog med bolagets auktoriserade revisor. I granskningen används ett standardiserat granskningsprogram där samtliga beslutsunderlag och dokument som ligger till grund för gjorda bedömningar dokumenteras. Granskningsprogrammet bifogas den slutliga rapporten.

Granskningen utförs genom inhämtning och granskning av relevanta dokument och kontakt med berörda tjänstemän.

Substansgranskning utförs för att i erforderlig omfattning verifiera gjorda utsagor samt att system och rutiner fungerar på avsett sätt.

2 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

2.1 HAR NÄMNDEN BEDRIVIT VERKSAMHETEN PÅ ETT ÄNDAMÅLSENLIGT SÄTT?

2.1.1 Förändringar under året som har påverkat nämndens ansvarsområde

De större förändringar som har påverkat nämndens verksamhet under 2023 är:

- I början av året genomfördes en omorganisation som innebar att personal som arbetar med drift av idrottsanläggningar, bad och camping flyttades över till kultur- och fritidsförvaltningen från teknisk förvaltning.
- Nämnden har fått ökad ram med 2,1 mnkr för att skapa ett socialt team för unga, teamet är nu igång.
- Nämnden har fått tillfälligt bidrag för att stödja de kultur- och idrottsföreningar som haft ökade elkostnader. Bidraget är sökbart och kommer betalas ut i två omgångar.
- Den öppna fritidsverksamheten för ålder 10–12 år kommer att få nya verksamhetsmål under året.
- Nämnden beslutade att dela ut extra lokalt aktivitetsstöd på 1,5 mnkr eftersom många föreningar inte kunnat ha verksamhet under pandemin 2022.
- Förvaltningen har arbetat med friluftsliv där de nya etableringarna i Torråsen (regemente) och Verksmon (datacenter mm) påverkar friluftslivet. Planering för åtgärder samt ett arbete för framtagande av strategi för Friluftsliv pågår.

2.1.2 Styrdokument

Nämnden har under året beslutat om att föreslå kommunfullmäktige anta Riktlinje för idrott och fysisk aktivitet med tillhörande bakgrundsrapport. Nämnden har också antagit Biblioteksplan 2023-2024 och Riktlinje för öppen fritidsverksamhet.

Nämnden har godkänt ett antal utredningar, däribland förvaltningens utredning av säsonger för idrottsanläggningar och aktivitetsytor i Östersunds kommun, förvaltningens utredning båthamnar i Östersunds kommun och fastighetsutredning levererad av Gisterå och Sjöstrand arkitektur för Exercishallen.

2.1.3 Nämndens verksamhetsplan

Enligt kommunens styrmodell ska nämnderna ta fram en verksamhetsplan som dels visar de fullmäktigeuppdrag som nämnden omfattas av, dels de uppdrag som nämnden utöver fullmäktiges uppdrag avser att ha specifikt fokus på det kommande året. Politiska nyckeltal som har direkt bäring på nämndens verksamhet ska också redovisas i nämndens verksamhetsplan tillsammans med övriga nyckeltal som bedöms nödvändiga.

Nämnderna ska följa upp och analysera vad som åstadkommit i förhållande till de kommunövergripande målen och specifikt de politiska uppdragen. Tyngdpunkten ska ligga på analyser, slutsatser och kommentarer som förklarar det egna resultatet och vad det betyder för kommunen i sin helhet.¹

Kultur- och fritidsnämnden beslutade att föreslå fullmäktige att besluta om verksamhetsplan 2023 i september 2022. Av protokollsanteckning framgår att socialdemokraterna och miljöpartiet inte deltar i beslutet. Nämnden begärde även att få utökad budgetram med 5,17 mnkr för "Hej främling" (4,2 mnkr), maskiner och anläggningar (0,22 mnkr), drift

¹ Riktlinje för mål och budget i Östersunds kommun Dnr 00258-2021

och skötsel av båthamnar (0,25), drift och skötsel av utflyktsplatsen i Torvalla (0,35 mnkr) samt lokalhyra i Lövsta industriområde för Kulturskolan (0,15 mnkr). Nämnden begärde även att få ombudgetera 1,2 mnkr från investeringsprojektet "JK Arena, asfalt, granulat" från 2022 till 2023 samt 1,2 mnkr från 2022 års investeringsprojekt "Konst Storsjöstrand" till 2023.

2.1.4 Arbetet med fullmäktige- och nämnduppdragen

Utifrån fullmäktiges åtta kommunövergripande mål hade nämnden 8 uppdrag från kommunfullmäktige och 5 egna nämnduppdrag. Uppdragen är kopplade till 4 av de 8 kommunövergripande målen.

I årsredovisningen bedömer nämnden att sju av åtta uppdrag från fullmäktige har genomförts. Uppdraget "Stötta Östersunds kulturliv i arbetet med att anpassa sig till nya digitala plattformar" bedöms som ej genomfört. Av kommentar till uppdraget framgår att planering pågår med Östersunds bibliotek, Region Jämtland Härjedalen och Studieförbundet Vuxenskolan om digitala utbildningar för kulturföreningar. Första utbildningsmöjligheterna beräknas kunna genomföras i april 2024. Vid uppföljningar under året har uppdraget bedömts bli genomfört.

Nämnden bedömer att tre av de fem nämnduppdragen har genomförts, resterande två nämnduppdrag bedöms som ej genomförda. Följande nämnduppdrag bedöms som ej genomförda:

- Anpassa verksamheterna för att nå fler medborgare.

Av kommentar till uppdraget framgår att förslag för att bredda kulturverksamheten samt ge ökat stöd till aktiviteter med låg tröskel är nyckelfaktorer för att nå fler medborgare. Vidare framgår att de förslag som skall arbetas fram skall utgå ifrån "Riktlinje för kultur" samt "Kulturstrategi" och att förslagen skall ingå i den nyligen påbörjade handlingsplanen. I uppföljningar under året har uppdraget bedömts bli genomfört, i den första tertiäluppföljningen bedömdes handlingsplanen bli klar under sommaren

- Skapa hållbara driftförutsättningar.

Av kommentar till uppdraget framgår att framtagning av nya styrdokument pågår samt att översyn av normbidrag pågår och att förslag tas till nämnden under våren 2024. I uppföljningar under året har uppdraget bedömts bli genomfört. I kommentar i den första tertiäluppföljningen uppgavs att det kunde bli tidskritiskt och i den andra tertiäluppföljningen uppgavs att omfördelning av resurser sker i budgetprocess 2025.

I Stratsys finns även 3 uppdrag från kommundirektören.

- Lägg in samtliga styrdokument i kommunens dokumenthanteringssystem Canea.

Uppdraget bedöms som ej genomfört. Av kommentar framgår att förvaltningen ska gå utbildning till våren 2024 och därefter kommer dokument att läggas in.

- Åtgärder beslutade vid Ledningens genomgång Miljö.

Uppdraget bedöms som ej genomfört. Av kommentar till uppdraget framgår att ledningen har beslutat åtgärda fritidsgårdspersonalens inköpsresor med egen bil och att arbete pågår men att arbete fortfarande återstår.

- Genomför insatser för att minska kommunorganisationens fossila koldioxidutsläpp.

Uppdraget bedöms som genomfört.

Det går inte att utläsa av uppföljningarna under året att fullmäktigeuppdraget som inte bedömdes genomfört i årsredovisningen inte skulle kunna genomföras under året.

För ett av nämnduppdragen som inte bedömdes genomfört i årsredovisningen framgår av kommentar i uppföljningar under året att det pågår men kan bli tidskritiskt och är ett arbete som kräver kopplingar mot budgetprocessen. Uppdraget var dock markerat som att det bedömdes bli genomfört under året.

Till fullmäktigeuppdraget gällande psykisk ohälsa har inte något förtydligande av vad uppdraget innebär gjorts. I uppföljningen hänvisar nämnden till löpande arbete vilket även det indikerar att det inte är tydligt vad som krävs för att uppdraget ska bli genomfört under året.

I kommentarerna till de uppdrag som nämnden bedömt som genomförda redovisas vilka aktiviteter som har genomförts. Det är i vissa fall svårt att utifrån kommentarerna bedöma att aktiviteterna faktiskt har gett de effekter som krävs för att uppdraget ska vara genomfört. Det gäller till exempel uppdragen att stärka kommunens kompetensförsörjning och att stärka kommunens förutsättningar att förebygga suicid.

Uppdrag som inte bedömdes genomförda föregående år

Utöver årets uppdrag ska nämnden hantera de uppdrag som inte bedömts genomförda föregående år. Nämnden bedömde att alla uppdrag från fullmäktige som lämnades under 2022 var genomförda men att följande fullmäktigeuppdrag från 2020 inte var genomfört:

- Utred förutsättningarna för en säker hantering av avfall och drivmedel i kommunens hamnanläggningar.

Uppdraget bedöms som ej genomfört under 2023 men av kommentar till uppdraget framgår att hamnutredningen är redovisad för nämnden och att arbete med förslag till handlingsplan pågår.

Följande nämnduppdrag från 2022 bedömdes som ej genomfört:

- Att göra en översyn av bidragsreglerna till studieförbunden med syfte att nå fler samt i högre utsträckning nå de som normalt inte deltar i organiserad verksamhet.

Uppdraget bedöms som ej genomfört även under 2023. Av kommentar till uppdraget framgår att uppdraget är försenat på grund av att Regeringens utredning kring omstrukturering av hela det statliga bidragssystemet till studieförbunden fortfarande pågår. Vidare framgår att förvaltningen påbörjar framtagande av ny och mer transparent beräkningsmodell för det kommunala bidraget.

Nämnden hade ett uppdrag från fullmäktige år 2020

Redovisning av nyckeltal

I nämndens verksamhetsplan återfinns totalt 15 nyckeltal, varav 7 har fastställts av fullmäktige och 8 av nämnden. Samtliga nyckeltal är hämtade från Kolada, de flesta avser uppgifter från 2022 års verksamhet och redovisning men för två av nyckeltalen avses uppgifter från 2021.

Varken fullmäktige eller nämnden har angivit något mål eller ambitionsnivå för nyckeltalen. Det är därför svårt att bedöma om det är positivt eller negativt att en kostnad är högre eller lägre jämfört med riket eller liknande kommuner. Nämnden har inte heller gjort någon egen analys av om utfallet av nyckeltalen förväntas bidra till att fullmäktiges övergripande mål uppnås.

2.1.5 Vidtagna åtgärder vid avvikelser

Samtliga uppdrag bedömdes vid tertialuppföljningen per april bli genomförda. Vid tertialuppföljningen per augusti bedömdes samtliga uppdrag antingen som genomförda eller bli genomförda under året. För det fullmäktigeuppdrag som inte bedömdes genomfört i årsredovisningen anges, förutom vilket arbete som pågår och planeras genomföras, också när det beräknas kunna genomföras under 2024.

I kommentar till ett av de två nämnduppdragen som inte bedömdes genomfört framgår vilket arbete som pågår samt när det beräknas bli genomfört. För det andra nämnduppdraget som inte bedömdes genomfört anges endast vilket arbete som pågår eller ska genomföras.

Nämnden har inte fattat några beslut om att vidta åtgärder för att uppdragen ska bli genomförda enligt plan i samband med tertialuppföljningar.

2.1.6 Nämndens löpande uppdrag till förvaltningen

Nämnden har under året löpande lämnat ett flertal uppdrag till förvaltningen. Det varierar om det i besluten har angivits när förvaltningen ska återrapportera uppdragen till nämnden.

Enligt uppgift från förvaltningen är rutinen att dessa uppdrag läggs in i Stratsys och redovisas för presidiet, vilket också framkommer av nämndens internkontrollplan.

2.1.7 Uppföljningar inom nämndens verksamhetsområde

Nämnden har hållit sig informerad om verksamheten genom löpande information vid nämndens sammanträden.

Exempel på informationspunkter under året:

- Badhusutredning – delrapport.
- Kulturhusutredning – delrapport
- Återrapport Storsjöteatern
- Curlinghallens avtal
- Utredning museiverksamhet
- Utredda kommuninternt ägandeförhållandet avseende Thomée
- Information om situationen på biblioteket
- Information om spikbodarna
- Återrapportering: Utredning av föreningars behov av tider i Sporthallen, Klanghallen och Östersund arena.
- Återrapportering: Utredning av Samordning och möjliggörande av bokningar av föreningar i skolidrottshallarna när de inte nyttjas.
- Slutrapport fritidsbanken
- Översyn – avgifter bidrag normer och uthyrningsprinciper för idrotts- och fritidsverksamheten
- Redovisning bottenrensning Storsjön
- Redovisning av behov av tillgänglighetsanpassningar på Östersunds kommuns arenor
- Återkoppling kring arbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet
- Presentation av kommunens fristadsgäst
- Redovisning av höstlovsaktiviteter tillsammans med LF Jämtland

Bedömning

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

- Vi har inte identifierat några avvikelser från reglemente eller lagstiftning. Omfattningen av vår granskning är begränsad och utesluter inte att avvikelser kan förekomma.
- Nämnden bedömer att uppdragen delvis genomförts, 7 av 8 fullmäktigeuppdrag bedöms genomförda och 3 av 5 nämnduppdrag bedöms genomförda. Vi menar att formuleringen av vissa uppdrag lämnar utrymme för tolkning i bedömningen.
- I uppföljningarna under året har samtliga uppdrag bedömts bli genomförda eller bedömts vara genomförda trots att inte samtliga uppdrag bedömts genomförda vid årsbokslutet. Nämnden har utifrån uppföljningarna inte fattat några beslut om att vidta åtgärder för att uppdragen ska genomföras i högre utsträckning.
- Nämnden följer kommunens övergripande processer för planering, genomförande och uppföljning.
- Nämnden har hållit sig informerad om verksamheten genom informationspunkter på sammanträden.

Rekommendationer

- *Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att uppföljningarna under året ger tillräckliga underlag för att genomföra uppdragen.*

2.2 HAR NÄMNDEN EN ÄNDAMÅLSENLIG STYRNING, UPPFÖLJNING OCH RAPPORTERING AV SIN EKONOMI?

Kommunstyrelsen följer månatligen upp nämndernas ekonomiska resultat och prognos. Nämnderna rapporterar resultat kopplat till mål och uppdrag till fullmäktige per den sista april, augusti och december.²

Nämnden fastställde detaljbudget, drift respektive investeringar för verksamhetsåret den 25 januari 2023. Nämnden beviljade flytt av bidrag till SISU från kulturverksamhet till kanslienhet. Kultur- och fritidsförvaltningen fick i uppdrag att upprätta en plan för nämndens investeringsbudget avseende reinvesteringar anläggningar och maskiner samt avseende reinvesteringar inventarier. Förvaltningen skulle vid årets slut återrapportera hur investeringsmedlen nyttjats.

Kultur- och fritidsnämndens budget fastställdes i december 2022 till 220,1 mnkr varav kommunbidraget uppgick till 218,3 mnkr. Nämnden har därutöver fått tilläggsanslag med ca 7,4 mnkr. Nämndens investeringsbudget uppgick till 9,9 mnkr.

Nämndens verksamhet, inklusive fullmäktiges uppdrag, och ekonomi har följts upp per april, augusti och december. Nämnden har därutöver tagit del månadsrapporter per april, maj och augusti samt fått information gällande månadsrapporter per september, oktober och november. Inga ytterligare månadsuppföljningar har redovisats till nämnden, utifrån vad som kan utläsas av protokoll. Av månadsrapport per augusti kan utläsas att förvaltningen följer upp det ekonomiska resultatet mot budget varje månad.

Vid den första tertialrapporten uppgick nämndens helårsprognos för 2023 till + 3,3 mnkr. I nämndens kommentarer till prognosen framgår att Campingen kommer generera ett överskott på 3,3 mnkr. Övriga verksamheter beräknas gå +-0.

I den andra tertialrapporten uppgick nämndens helårsprognos för 2023 till + 3,8 mnkr, +0,45 mnkr utöver de 3,3 mnkr som finns i resultatkrav för campingen.

² Riktlinje för mål och budget i Östersunds kommun Dnr 00258-2021

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett resultat motsvarande + 6,5 mnkr utöver de budgeterade 3,3 mnkr för året. Av kommentarer till resultatet framgår bland annat att staben gör ett överskott om +2,4 mnkr som främst beror på att organisationen inte anpassats med den kompetens inom miljö, arbetsmiljö och lagefterlevnad som kommer krävas. Badverksamheten gör ett överskott om + 1,3 mnkr bland annat på grund av mer intäkter än budgeterat. Biblioteket gör ett överskott om + 1,2 mnkr bland annat på grund av att verksamheten ansökt och beviljats projektmedel. Arenabyggnaden gör ett överskott om + 1,0 mnkr vilket mestadels beror på att enheten inte hunnit rekrytera personal samt att de fått tillbaka en större summa från kundförluster.

2.2.1 Effektiviseringar, besparingar och intäktsökningar

I budget 2023 framgår att nämnden haft ett effektiviseringskrav från fullmäktige på 2,279 mnkr under året. Effektiviseringskravet inrymmer det ytterligare kravet om 0,513 mnkr som kommunfullmäktige beslutade om den 20 december 2022. Enligt årsredovisningen har nämnden genomfört effektiviseringar/besparingar enligt plan. Effektiviseringarna anses inte ha haft någon negativ påverkan på den enskilde medborgaren och de anses inte ha påverkat verksamheten negativt.

2.2.2 Investeringar

Det finns inga större investeringar under 2023.

2.2.3 Hur nämnden agerat vid budgetavvikelser

I samband med tertiärrapporten per april begärde nämnden bland annat utökad budgetram för kapitalkostnader (2,0 mnkr), internhyror (1,7 mnkr), nytillkomna hyror (2,0 mnkr) samt för kapitalkostnader avseende "Utvecklingsplan Torvalla (0,4 mnkr). Kommunstyrelsen beviljade nämnden tilläggsanslag med 2,4 mnkr för ökade kapitalkostnader samt ett tilläggsanslag med 3,7 mnkr för ökade och nytillkomna hyror.

Därutöver begärde nämnden att justera budget avseende campingen med ett resultatkrav på 3,3 mnkr. Kommunfullmäktige beviljade begäran om att resultatkravet avseende Camingen överförs från tekniska nämnden till kultur- och fritidsnämnden.

I samband med tertiärrapporten per augusti begärde nämnden bland annat 0,115 mnkr till gratis mensskydd samt 0,018 mnkr för särskilda lönesatsningar vilket beviljades av kommunfullmäktige respektive kommunstyrelse.

Nämnden har även begärt omfördelning mellan olika investeringsprojekt.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden har haft en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av ekonomin.

- Nämnden redovisar ett resultat i balans, resultatet uppgår till ca + 6,5 mnkr utöver de budgeterade 3,3 mnkr i resultatkrav.
- Nämnden har löpande vidtagit åtgärder för att bedriva verksamheten inom de ekonomiska ramarna samt genomfört effektiviseringar/besparingar enligt plan.
- Nämnden har följt upp ekonomin i enlighet med kommunens riktlinjer.
- Nämnden har under vissa månader endast behandlat månadsrapporterna som ett informationsärende.

Rekommendationer

- Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att ekonomin följs upp kontinuerligt.

2.3 HAR NÄMNDEN SETT TILL ATT DEN INTERNA STYRNINGEN, UPPFÖLJNINGEN OCH KONTROLLEN ÄR TILLRÄCKLIG?

Av kommunallagen och i nämndens reglemente framgår att nämnden ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt. Enligt riktlinje för intern kontroll och styrning ska nämnderna senast i februari varje år anta en särskild plan för den interna kontrollen. Det framgår också av nämndens reglemente att nämnden årligen ska fastställa och följa upp en plan för den interna kontrollen. Planen ska överlämnas till kommunstyrelsen senast under mars.³ Nämnden fastställde sin internkontrollplan 2023-01-25.

Uppföljning ska, enligt Riktlinje för intern kontroll och styrning, göras till nämnden i anslutning till ordinarie verksamhetsuppföljning, d.v.s. per april, augusti och vid årsbokslut. Vid bokslut ska nämnder rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till kommunstyrelsen.

Kultur- och fritidsnämnden har, i enlighet med riktlinjen, rapporterat uppföljningar av den interna kontrollen per april, augusti och vid årsbokslut. I uppföljningen per april har dock inte riskerna kontrollerats enligt plan.

Nämnden har identifierat 10 risker i internkontrollplanen och fastställt lika många kontrollmoment. Fem av kontrollmomenten har planerats att följas upp per tertial och resterande per år. Inget kontrollmoment har kontrollerats vid uppföljningen per det första tertialet. I kommentar till de uppdrag som är planerade att följas upp tertialvis framgår att kontroll kommer att göras inför tertial 2 och bokslut.

Vid uppföljning per augusti hade kontrollmomenten för fyra av de fem riskerna utförts. Endast mindre avvikelser förekom.

Vid årsbokslutet hade två av riskerna kontrollerats med större avvikelser. Av kommentar framgår dock för en av riskerna att kontrollen inte har genomförts, snarare än att det funnits större avvikelser vid kontroll.

I uppföljningen av internkontrollplanen framgår också nämnduppdraget från 2022 om ”att göra en översyn av bidragsreglerna till studieförbunden med syfte att nå fler samt i högre utsträckning nå de som normalt inte deltar i organiserad verksamhet” inte bedöms som genomfört. Av kommentar framgår att det beror på att en utredning fortfarande pågår på nationell nivå.

Brådskande ordförandebeslut

Vi har gått igenom de delegationsbeslut⁴ som under året har fattats av ordförande enligt punkt A1 (Beslut i brådskande ärende) i nämndens delegationsbestämmelser. Av besluten framgår inte varför ärendena är brådskande och behöver beslutas av ordföranden i stället för nämnd. I ett av fallen är beslutet daterat med samma datum som ett extra nämndsamtmanträde. Samtliga beslut har återredovisats till nämnden på nästkommande sammanträde.

³ Riktlinje för intern kontroll och styrning Dnr 00263-2023

⁴ Ansökan – Reklam på Hofvallen KFN 00078-2021,
Ansökan om evenemangsbidrag – Lovfotboll KFN 00035-2023
Konstnärlig gestaltning – Östersunds nya kommunhus intill rådhuset KFN 01163-2018

Bedömning

Vi bedömer att nämnden delvis har säkerställt att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig.

- Nämnden har fastställt internkontrollplan som följs upp tertialvis. Riskerna har dock inte kontrollerats enligt plan under året.
- Nämnden har beslutat att flertalet kontrollmomenten endast ska följas upp i bokslutet vilket riskerar att arbetet med den interna kontrollen inte blir en integrerad del i organisationen och det löpande arbetet.
- Delegationsbeslut har återredovisats till nämnden på nästkommande sammanträde. Det framgår dock inte av besluten varför ordförandebeslut enligt punkt A1 (beslut i brådskande ärende) har varit brådskande och inte kunnat beslutas av nämnden.

Rekommendationer

- *Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att den interna kontrollen genomförs enligt plan.*
- *Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att det i delegationsbeslut i brådskande ärende (A1) framgår varför beslutet varit brådskande.*

2.4 SPECIFIKA FRÅGESTÄLLNINGAR

Revisorerna har beslutat om vissa specifika frågeställningar som ska ingå i den grundläggande granskningen. För kultur- och fritidsnämnden omfattas otillåten påverkan och oegentligheter.

2.4.1 Otillåten påverkan och oegentligheter

Kommunen har en policy samt riktlinje för farliga förmåner. Enligt uppgift från förvaltningen är det ett delat ansvar mellan chefer och medarbetare att känna till policy och riktlinje för farliga förmåner. Vid misstanke om otillåten påverkan eller oegentligheter uppges att medarbetaren ska vända sig till närmsta chef eller kontakta förvaltningschef. Innebörden av policyn samt riktlinjen uppges ha diskuterats på arbetsplatsträffar.

Hur omhändertas incidenter som uppstår i verksamheten?

Förvaltningen uppges att incidenter ska anmälas i DF Respons som inkluderar att en polisanmälan upprättas om det är nödvändigt. Närmsta chef ansvarar för att utreda och hantera de incidenter som anmäls.

Förvaltningen framhåller att de i högre utsträckning planerar följa upp incidenter även i förvaltningsledningsgruppen från DF respons för att få ett samlat grepp om hur det ser ut på förvaltningen samt att de ska fortsätta informera nämndens ordförande/presidium vid större händelser.

Vet medarbetare var och till vem de ska vända sig vid misstanke

Förvaltningen menar att medarbetare vet att de ska vända sig till närmsta chef vid misstanke i och med att det är den ordinarie rutinen vid olika fall av incidenter, skador eller verksamhetsstörningar.

Bedömning

Vi bedömer utifrån den övergripande granskning som gjorts att nämnden i huvudsak har en organisation och riktlinjer för att hantera otillåten påverkan och oegentligheter. Det finns även rutiner för hur incidenter ska omhändertas och enligt förvaltningen är det allmänt känt var och till vem medarbetarna ska vända sig vid misstanke. Vi vill dock poängtera att detta är en övergripande granskning och att vi inte har granskat om rutinerna är tillräckliga eller om de efterlevs.

2.5 FÖRDJUPADE GRANSKNINGAR UNDER ÅRET

Följande fördjupade granskningar som berör nämndens ansvarsområde har genomförts 2023.

Uppföljande granskning av ärendehantering⁵

Granskningen visade på att nämnderna i huvudsak har vidtagit åtgärder utifrån den tidigare granskningen. Övergripande rutinbeskrivningar, Ärendehanteringsforum och övriga kontakter mellan styrelse och nämnder är former för att säkerställa en mer likartad hantering av protokoll och handlingar. Vissa brister noterades gällande ordförandebeslut och initiativärenden.

2.6 HAR NÄMNDEN VIDTAGIT ÅTGÄRDER UTIFRÅN FÖREGÅENDE ÅRS GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING?

Vid föregående års grundläggande granskning lämnades ett antal rekommendationer. I tabellen nedan redovisas i vilken grad nämnden vidtagit åtgärder.

Rekommendation	Vidtagen åtgärd
Säkerställa att det finns arbetssätt för att vidta åtgärder om uppföljningar under året visar på att uppdrag inte bedöms kunna genomföras.	<p>Nämndens svar: I nämndens svar på den grundläggande granskningen framhåller de att förvaltningen ska informera nämnden om uppdrag går att genomföra men inte kan prioriteras. När uppdrag inte är möjliga att genomföra p.g.a. externa omständigheter ska det framgå i kommentarer vid uppföljning.</p> <p>Vår kommentar: Det gick inte att utläsa av uppföljningar under året att det fullmäktigeuppdrag som inte bedömdes genomfört, inte skulle kunna genomföras. De nämnduppdrag som inte genomfördes bedömdes under året kunna bli genomförda. För ett av uppdragen framkom i kommentar att det kunde bli tidskritiskt.</p>
Ta fram en plan för uppföljning av nämndens verksamheter.	<p>Nämndens svar: Förvaltningens samtliga verksamheter planeras in på nämndsamtalen för information och uppföljning under resterande del av 2023 samt 2024.</p>
Att den interna kontrollen systematiseras och integreras i det löpande arbetet under året.	<p>Nämndens svar: Tätare uppföljningar till minst en gång per tertiäl planeras inför 2024.</p> <p>Vår kommentar: Under 2023 har inte riskerna kontrollerats som planerat i uppföljningarna under året.</p>
Säkerställa att det finns planer och rutiner gällande krisberedskap för de verksamheter som behöver fungera vid en kris.	<p>Nämnden svar: Det finns en Handlingsplan för krishantering som beslutades under 2020. Förvaltningen kommer att se över planen och göra eventuella redigeringar. Nästa steg uppges vara att arbeta vidare med rutiner och arbete i respektive verksamhet.</p> <p>Vår kommentar: Nämnden planerar att vidta åtgärder.</p>

⁵ Uppföljande granskning av ärendehantering REV/00004/2023

Säkerställa att krisövningar genomförs i tillräcklig omfattning.	Nämndens svar: Kultur- och fritidsförvaltningen följer och kommer att delta i kommunens övergripande krisarbete. Ett kommunövergripande "utbildningspaket" har tagits fram av kommunstyrelsen. Vår kommentar: Nämnden planerar att vidta åtgärder.
--	---

Bedömning

Vi bedömer att nämnden delvis har vidtagit åtgärder utifrån föregående års granskning. Nämnden planerade, utifrån svaret på föregående års grundläggande granskning, tätare uppföljningar av internkontrollplanen, uppföljningar har dock inte genomförts enligt plan.

2.7 BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Vår bedömning är att nämnden i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning men att den interna kontrollen endast delvis är tillräcklig inom de områden som vi granskat. Nämnden bedömer att uppdragen delvis genomförts. Nämnden har inte följt upp sin internkontrollplan som planerat.

Bedömningen grundar sig på följande bedömningar:

Revisionsfråga	Svar	Kommentar
Har nämnden bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?	I huvudsak	Nämnden bedömer att uppdragen delvis genomförts, 7 av 8 fullmäktigeuppdrag bedöms genomförda och 3 av 5 nämnduppdrag. I uppföljningarna under året har samtliga uppdrag bedömts bli eller bedömts ha varit genomförda. Nämnden har hållit sig informerad om verksamheten genom information vid sammanträden.
Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?	Ja	Nämnden redovisar ett resultat i balans och har löpande vidtagit åtgärder. Uppföljning har skett enligt kommunens riktlinjer.
Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?	Delvis	Nämnden har fastställt och följt upp sin internkontrollplan. Alla risker har dock inte kontrollerats enligt plan. Delar av kontrollmomenten har endast följts upp i samband med bokslutet.
Finns det en organisation och riktlinjer för att hantera otillåten påverkan och oegentligheter samt hur dessa ska hanteras vid misstanke?	I huvudsak	Det finns rutiner för hur incidenter ska omhändertas och enligt förvaltningen är det allmänt känt till vem medarbetarna ska vända sig vid misstanke.
Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?	Delvis	Nämnden planerar att vidta åtgärder för delar av rekommendationerna. Nämnden har inte säkerställt att den interna kontrollen systematiseras och integreras i det löpande arbetet under året.

Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att:

- *Uppföljningarna under året ger tillräckliga underlag för att genomföra uppdragen.*
- *Ekonomi följs upp kontinuerligt.*
- *Den interna kontrollen genomförs enligt plan.*
- *Det i delegationsbeslut i brådskande ärende (A1) framgår varför beslutet varit brådskande.*

Anneth Nyqvist
Certifierad kommunal revisor

Moa Strömkvist
Verksamhetsrevisor